Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Topsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra ANDRÆ

Citation: Topsøe, Vilhelm: ”Udvalgte Skrifter”, i Topsøe, Vilhelm: *Udvalgte Skrifter*, udg. af VILH. ANDERSEN ; HELGE TOPSØE-JENSEN , 1923, s. 353. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-topsoe01-shoot-idm140237635764896/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

lige, haardnakkede, umedgjørlige Natur, som praktiske Vanskeligheder altid frembyde. Der kræves en Grad af aandelig Udvikling til at benytte den Art Methoder i det Store, som endnu langtfra er naaet. Og saa er foruden denne saa nærliggende Indvending Spørgsmaalet vel ogsaa, om man alt har følt Mislighederne ved den nuværende Valgmaade i en tilstrækkelig Grad, thi det er jo en Erfaringssætning, at den menneskelige Tanke ikke lader sig afvende fra en bestemt Retning, før den er gaaet til Enden og har taget alle Konsekvenserne.

At imidlertid for selve Tanken den Tid var kommen, da den skulde og maatte komme til Verden, ses af den Kjendsgjerning, at den, som det jo ikke sjeldent er Tilfældet med store videnskabelige Opdagelser, næsten samtidig er dukket frem paa adskillige Steder, uden at der kan være Tale om, at den Ene har laant Ideen fra den Anden.

Nu, da Spørgsmaalet om den retfærdige, forholdsmæssige Repræsentation er begyndt at komme i frugtbar, almindelig Bevægelse, og alt har affødt en hel Literatur, fremgaar det af denne, at Tanken ikke blot med længere Mellemrum har glimtet frem hist og her, men at den indenfor det samme Tidsrum af godt og vel en halv Snes Aar er bleven bestemt formuleret af en Række Mænd rundtomkring i Europa: i Schweiz, i Tyskland, i Frankrig, i Danmark, i England, ja endog udenfor Europa, i Brasilien, som man ellers ikke er tilbøjelig til at antage for et Hjemsted for original Spekulation, men hvor dette Spørgsmaal har fundet en ganske ualmindelig frugtbar Jordbund.

I den her omtalte Periode synes Tanken om den forholdsmæssige Repræsentation først at have været fremdragen i parlamentarisk Forhandling i Genève, hvor en Deputeret under Paavirkning af Victor Considérant bragte den frem i den lille Stats grundlovgivende Forsamling saa tidlig som i 1842; i 1850 kan en brasiliansk Jurist, der senere er bleven en af Ideens notable Forkæmpere, rose sig af at have bragt den frem; i 1855 kom Danmark, og i 1859 udkom Hares Bog, der strax gjorde stor Opsigt. Men Schweiz har vist mindst fire selvstændige Opdagere at nævne, og baade Tyskland og Frankrig have hver flere.